



Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bestuurskundige Berichten september 2016: corruptie: balanceren op scheidslijn tussen wat moreel kan en juridisch mag

Edelkamp, S.; Beelen, W. van; Oevelen, S. van; Park, K.; Slooten, L. van

Citation

Edelkamp, S., Beelen, W. van, Oevelen, S. van, Park, K., & Slooten, L. van (Eds.). (2016). Bestuurskundige Berichten september 2016: corruptie: balanceren op scheidslijn tussen wat moreel kan en juridisch mag. *Bestuurskundige Berichten*, 31(2). Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212447>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212447>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Bestuurskundige Berichten

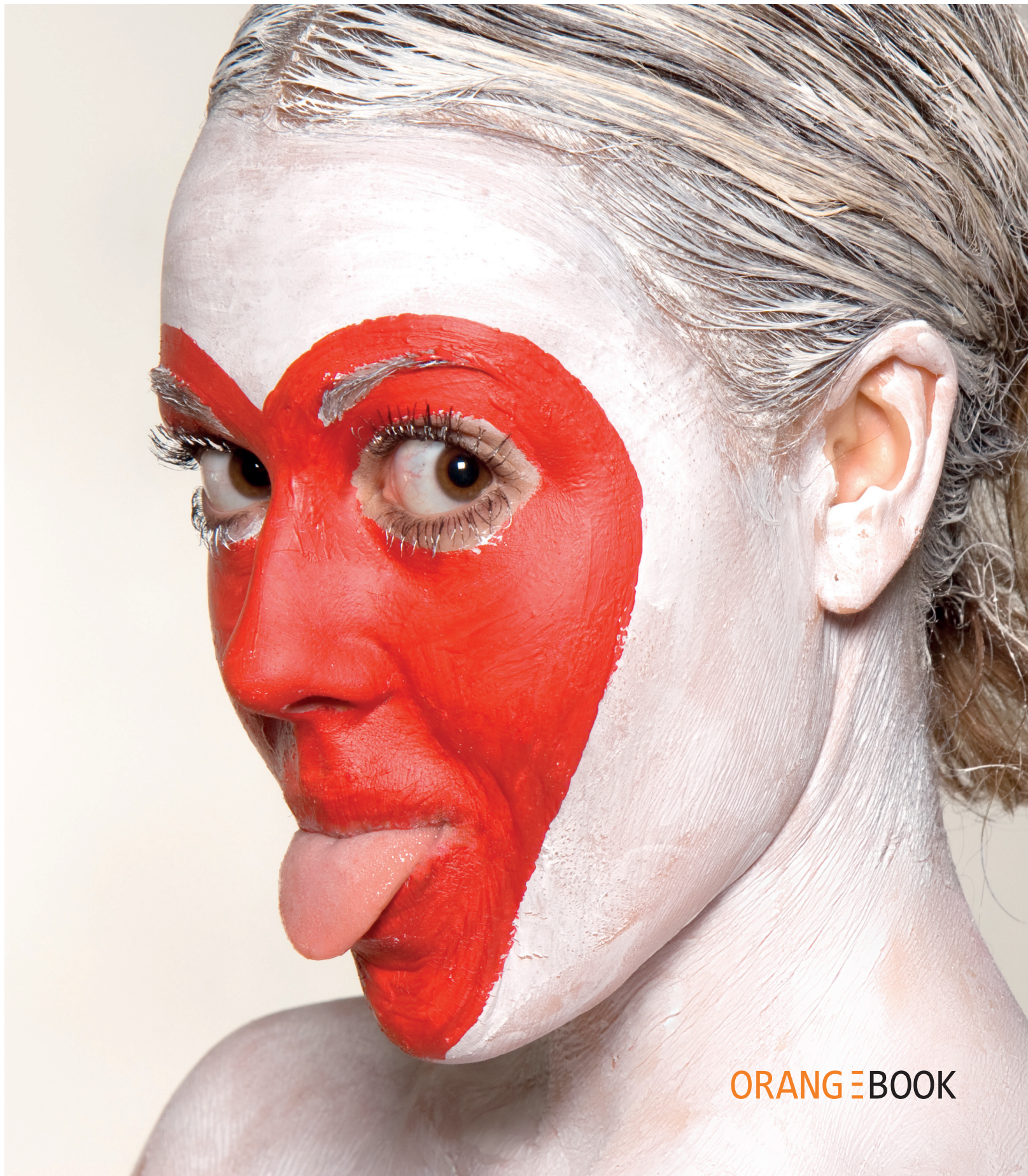
Het externe magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden



*Corruptie: balanceren op scheidlijn
tussen wat moreel kan en juridisch
mag.*



30e Jaargang, Editie 2
September 2016



ORANGEBOOK

ALMANAKKEN • ANNUARIA • JAARBOEKEN • LUSTRUMUITGAVES • VERENIGINGSBLADEN

- Onze zorgvuldige en enthousiaste manier van **begeleiden** zorgt altijd voor een prachtig eindresultaat
- Wij gaan iedere uitdaging aan en bieden de meest vernieuwende **mogelijkheden**
- Studenten voelen zich **zeker** bij ons!

www.orangebook.nl

Waarde lezer,

Het tweede exemplaar van de Bestuurskundige Berichten van 2016 ligt weer op de mat. Het academisch jaar 2015-2016 is mooi afgerond en we zijn weer klaar voor een nieuwe start. Ondanks dat ik al bijna het stokje doorgeef aan Evianne Brouwers heb ik samen met de alumnicommissie met veel plezier dit blad voor u gemaakt. De commissie heeft zich dit jaar hard ingezet om te brainstormen over nieuwe initiatieven om alumni van de B.I.L. meer te betrekken bij de vereniging.

Ditmaal is gekozen om als thema 'corruptie' aan te nemen. Fifa, De Panama Papers en onze eigen staatssecretaris Teeven die een drugs-crimineel helpt met witwassen. Waar trekken we de lijn? Wat is corruptie precies en in welke sectoren komt dit het meeste voor? Hier gaan wij in deze editie van de Bestuurskunde Berichten verder op in.

Met trots presenteren wij de tweede editie van de Bestuurskunde Berichten van het academisch jaar. In het blad worden de B.I.L. activiteiten van het jaar benoemd, enkele wetenschappelijke vooruitgangen uitgelicht en zal er een vergelijkend stuk zijn omtrent corruptie in de sportwereld. We hopen dat het jullie zal bevallen en wensen jullie veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,

Suzanne Edelkamp
Commissaris Extern



Colofon

Bestuurskundige Berichten

Extern magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Lange Voorhout 44, 2514 EG Den Haag
Den Haag: 070-8009426, Leiden: 071-5275287
E-mail: extern@bilboard.nl
Internet: www.bilboard.nl

Jaargang 30e, editie 2, september 2016

Hoofdredactie:

Suzanne Edelkamp

Redactie:

Wessel van Beelen, Sylvia van Oevelen, Kirsten Park en
Lieuwe van Slooten

Aan deze editie werkten mee: Peter Kasbergen, Toon Kerkhoff, Sandra Korstjens en Marloes Pollemans.

Advertenties:

Suzanne Edelkamp, Tel. 070-8009426

Abonnementen:

Alumnileden, leden van het instituut bestuurskunde en partners van de B.I.L. ontvangen het alumniblاد gratis thuis.

Uitgever:

Orangebook | almanakken & verenigingsbladen
www.orangebook.nl

Dit blad is een uitgave van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en verschijnt tweemaal per jaar. Het is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie op enigerlei wijze het geheel of delen van dit nummer te reproduceren. Waar redacteurs op persoonlijke titel hun mening geven is dit niet noodzakelijkerwijs die van de gehele redactie. De redactie behoudt zich het recht voor stukken in te korten, te wijzigen, dan wel niet te plaatsen.

ISSN 0920-5772

© Copyright 2016 B.I.L.

Inhoudsopgave

Recap: Hoe staat het leenstelsel ervoor? 05

Een vervolg op het stuk in de vorige editie van de Bestuurskundige Berichten. Hoe staat het er ondertussen voor met het leenstelsel?

Onderzoek: corruptie-database 08

Een corruptie-database gevormd door T. Kerkhoff, P. Overeem en Masterstudenten Bestuurskunde.

B.I.L. activiteiten 09

Update van de B.I.L. activiteiten die hebben plaatsgevonden in het afgelopen half jaar.

Corruptie binnen de sportwereld 11

Corruptie wordt de laatste tijd vaak in verband gebracht met sport. In dit stuk een vergelijking over corruptie bij verschillende soorten sporten.

Interview FIU 12

Een interview met Marloes Pollemans over haar baan bij de Financial Intelligence Services Nederland.

Sandra Korstjens: corruptie in Brazilië 13

Sandra woont sinds een aantal jaar in Brazilië. We vroegen haar hoe zij de corruptie in het Zuid-Amerikaanse land ervaart.

Mededelingen

Wijzigingen doorgeven

Bent u verhuisd of is uw telefoonnummer of e-mailadres gewijzigd? Geef uw wijzigingen door via secretaris@bilboard.nl.



Follow up: Het leenstelsel

Het gelijk van 'Van Kasbergen'

Door: Lieuwe van Slooten



In de vorige editie van de Bestuurskundige Berichten stond een groot verhaal over het leenstelsel. Studenten Bestuurskunde gaan er sportief mee om. Ze vinden het niet erg om te lenen. De oude garde Bestuurskundestudenten zijn bij monde van Peter Kasbergen tegen de perverse prikkels van het leenstelsel. Het eerste evaluatiemoment is inmiddels geweest. En wat blijkt. Het aantal inschrijvingen neemt af, vooral bij kinderen van laagopgeleide ouders. De toegankelijkheid is onder druk komen te staan. Kasbergen had dit al van veraf zien aankomen. “Ik had het verwacht. De toegankelijkheid van het hele onderwijs is enorm vergroot vanaf de jaren ‘60. Dat heeft tot meer scholing geleid. Op het moment dat je dan maatregelen gaat nemen die in tegengestelde richting gaan werken dan kan je een dergelijke beweging verwachten.” Voor de toekomst hoopt hij dat het leenstelsel snel wordt afgeschaft. “Opleiding en onderwijs is de enige manier om mee te doen in de kennissamenleving, we moeten die kans daartoe niet gaan verkleinen.”

Kasbergen is dus een fel tegenstander van het leenstelsel in tegenstelling tot de Bestuurskundestudenten. Dat vindt Kasbergen toch wel gek. “De nieuwe generaties hebben er geen moeite mee, dat vind ik iets heel wonderlijks.”



Corruptie, integriteit en een database vol schandalen

Instituut Bestuurskunde, Centre for Public Values & Ethics, Universiteit Leiden

Door: Dr. Toon Kerkhoff

Het zal weinigen de laatste jaren ontgaan zijn: corruptie en gebrekkige integriteit zijn ook in het Nederlandse openbaar bestuur aan de orde. Bijna dagelijks horen wij hier van dubieuze praktijken. Zeker sinds begin jaren '90 heeft hernieuwde en toegenomen maatschappelijke en politieke aandacht voor deze thematiek zich ook vertaald in wetenschappelijk onderzoek. Een onderdeel hiervan is werk wat dr. Patrick Overeem en ikzelf samen met Masterstudenten Bestuurskunde verrichten onder de kap van Centre for Public Values & Ethics (CPVE) van het Leidse Instituut Bestuurskunde. In de afgelopen jaren hebben wij een database met historische schandalen van corruptie aangelegd. De database bevat rond de 30 meer en minder bekende gevallen van (vermeende) corruptie en integriteitsschendingen van Nederlandse ambtenaren en bestuurders op lokaal, provinciaal en landelijk niveau tussen 1945 tot nu.

Affaires en schandaal!

Aan de hand van openbare bronnen zijn door ons maatschappelijke debatten over corruptie en integriteit gereconstrueerd. Dat levert mooie casuïstiek op. Loodsen in de haven van Amsterdam/IJmuiden werden begin jaren '70 bijvoorbeeld massaal ontslagen omdat fooi, die zij sinds de jaren '50 van kapiteins kregen voor het binnenslepen van hun schepen, door de overheid als omkoping werd gezien. Het bleek onder meer dat velen van die loodsen niet eens wisten dat zij technisch gesproken ambtenaar waren en wat dat – kennelijk – betekende. Andere gevallen zijn ook mooi, zoals gesjoemel met staalhandel in de zogenaamde Schrootaffaire net na oorlog toen staal schaars en dus veel waard was, de ophef rondom declaraties van Bram Peper als burgemeester van Rotterdam, gevallen van gebrekkige integriteit rondom de Bouwfraude in de jaren '90, of de zogenaamde Sinterklaasaffaire in 2007 waarbij politieke partijen in Echt-Susteren winst uit Essent aandelen buiten de gemeenteraad om uitdeelden aan eigen projecten.



Ook bevat de database gevallen van raadsleden, wethouders en burgemeesters die de mist in gingen, zoals debat over Gerd Leers van Maastricht en zijn 'Bulgaarse projecten' of over Ruud Vreeman die het als burgemeester van Tilburg aan de stok kreeg met wethouder Hans Smolders over het lekken van informatie. Een interessant geval was ook Dick Schutte die in 2005 vertrouwelijke informatie over justitieel onderzoek naar te veel gevangen vis doorspeelde naar de visafslag. Met twee petten op (als burgemeester en als voorzitter van de visafslag) leverde belangenverstrengeling hem uiteindelijk ontslag op. De bevolking van Urk (afhankelijk van de visvangst) bleef hem echter op handen dragen.

Het nut van smeüige verhalen

Maar de database levert, natuurlijk, meer op dan enkel smeüige verhalen. De gevallen in de database zijn waardevol om continuïteit en verandering van 'onze' publieke moraal inzichtelijk te maken. De reconstructie van debat over corruptie en integriteit toont aan hoe er door wie op verschillende momenten over goed en slecht bestuur werd gedacht en waarom bepaald gedrag wel of niet ter discussie werd en wordt gesteld. Maatschappelijk debat over 'goed' en 'fout' openbaar bestuur laat dus zien hoe grenzen tussen 'corrupt' en 'niet corrupt' gedrag worden begrepen in de specifieke context van hun tijd. Zo kunnen wij onder meer gaan begrijpen waarom bepaald gedrag op het ene moment volstrekt normaal is maar later 'opeens' niet meer wordt geaccepteerd.

vendien zien hoe schandaal en ophef zelf een belangrijke rol spelen in de onvermijdelijke en voortdurende morele herijking van bestuur en samenleving. Analyse van debat stelt ons in staat grip te krijgen op de betekenis van lastige en vage (want contextuele) begrippen als ‘corruptie’, ‘integriteit’ of ‘publieke waarden’. Schandalen zijn belangrijk voor de aanscherping en ontwikkeling van de publieke moraal in de expliciete gedachteswisseling over goed en fout bestuur, over wat de overheid eigenlijk is of zou moeten zijn en over de ‘juiste’ verhoudingen tussen burgers en bestuur en/of tussen publiek en privaat.

Debat over corruptie en integriteit is dus een noodzakelijk onderdeel van een normaal en – ironisch genoeg – gezond bestuurlijk stelsel in beweging. Wij moeten deze debatten dus eigenlijk koesteren en stimuleren in ons streven naar integer openbaar bestuur. Dat is zeker zo als men zich beseft dat moraliteit zelden een juridische maar vooral een morele kwestie is. Regels opstellen is vaak minder effectief dan erover praten. Er zijn immers genoeg zaken – zoals blijkt uit onze database – die juridisch in orde zijn maar door velen toch als niet integer worden beschouwd.

Het belang van historisch besef

Ons onderzoek naar schandalen over corruptie en integriteit – en de conclusie dat dit contextueel en situationeel bepaalde begrippen zijn – toont ook het belang van historisch besef. Gebrek aan dat laatste blijkt helaas echter keer op keer uit een belerend opgestoken vingertje van zogenaamd minder naar zogenaamd meer corrupte politieke en bestuurlijke contexten, bijvoorbeeld door Wereldbank, IMF, Verenigde Naties of Transparency International. Er zou door dergelijke instanties meer rekenschap gegeven moeten worden van het feit dat de vraag wat goed bestuur is altijd in sterke mate afhangt van door wie, waar en wanneer die vraag gesteld wordt. Wat corrupt is wordt, in heden en verleden, bepaald door strijd en onenigheid over publieke waarden en krijgt betekenis in een bredere institutionele context.

Ieder publiek waardestelsel is het product van een unieke omgeving en referentiekader en moet als zodanig begrepen worden. Dat laten ook de casussen in de database mooi zien.

“De gevallen in de database zijn waardevol om continuïteit en verandering van ‘onze’ publieke moraal inzichtelijk te maken.”

Het zou dus goed zijn als men zich bewust is van de contextgebondenheid en historiciteit van de eigen publieke waarden voordat er een discussie plaatsvindt over die van een ander of voordat waardesystemen uit één deel van de wereld aan anderen elders ter wereld worden opgelegd. Dit laatste zou overigens een normatieve discussie over verschillen geenszins in de weg hoeven staan. Bovendien moet men zich beseffen dat het tegenwoordige denken over goed bestuur vorm heeft gekregen in eeuwen van bewuste én onbewuste sociaal-politieke ontwikkeling. Dat betekent nogal wat voor pogingen om de publieke moraal bij te sturen of te verbeteren, bijvoorbeeld door middel van meer regels, een bankiers eed of een andere willekeurige

¹ Delen uit deze tekst zijn afkomstig uit eerdere stukken verschenen als: Kerkhoff, A.D.N. (2016), Over zorgbestuurders en bonnetjes: integritisme of de miskennis van publieke waarden? Den Haag: Montesquieu Instituut website, en Kerkhoff, A.D.N. (2015), Van de reparatie van een schaakspel tot (te) dure flessen wijn: Corruptie in historisch perspectief en de noodzaak van publiek debat. Den Haag: Historici.nl website (Huygens/ING en Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap).

Neem voor meer informatie over de database of het werk van het Centre for Public Values & Ethics contact op met Patrick Overeem (p.overeem@fgga.leidenuniv.nl) of Toon Kerkhoff (a.d.n.kerkhoff@fgga.leidenuniv.nl) of bezoek de website van het CPVE op <https://www.universiteitleiden.nl/onderzoek/onderzoeksprojecten/campus-den-haag/centre-for-public-values--ethics>

B.I.L. Activiteiten

De B.I.L. heeft de laatste tijd niet stilgezeten. Bij dezen de hoogtepunten van de rest van het academische jaar.

Door: Suzanne Edelkamp

Korte reis Boedapest

Van 24 tot 29 januari is de B.I.L. op reis geweest naar Boedapest. Deze geweldige reis werd georganiseerd door de Commissaris Intern II Liselotte Brakenhoff en haar commissie. Het programma bestond uit een bezoek aan de ambassade, de universiteit van Boedapest, de publieke omroep MVTA, een bezoek aan IBM, Jobbit, de medical chamber en tot slot het UNHCR. Concluderend, een reis met veel bestuurskundig relevante activiteiten waar we met veel plezier op terugkijken.

Happen en Blèren

Op 24 februari is de B.I.L. als vanouds gaan Happen en Bleren! Gebruikelijk gebeurde deze traditionele activiteit in Leiden, maar deze werd dit jaar voor het eerst in Den Haag georganiseerd. We begonnen de avond met een lekkere pizza of pasta bij de Very Italian Pizza en vervolgens gingen we door naar de karaokebar 'Thai Princess' om daar de longen uit ons lijf te zingen. Hitje na hitje werd aangevraagd en de B.I.L. leden hebben weer laten blijken uit welk hout ze gesneden zijn.

Career Event

Op 26 februari vond het jaarlijkse B.I.L. Career Event plaats. De Commissie Extern heeft dit jaar weer hard gewerkt om dit evenement een groot succes te maken. Het doel was om de B.I.L. studenten kennis te laten maken met de mogelijkheden in het werkveld. Elke organisatie gaf een presentatie van drie kwartier over wat de mogelijkheden waren voor Bestuurskunde studenten met betrekking tot een stage- of werkplek. De volgende organisaties waren aanwezig: Europol, Ministerie van Defensie, Funding Circle Nederland BV, TOPdesk, VNG International, Coca Cola, AIESEC en G4S.

Netwerkborrowel

Op 19 april organiseerde de B.I.L. een netwerkborrowel om de leden in contact te laten komen met organisaties die stageplekken en/of werkplekken aanbieden. Er waren verschillende organisaties aanwezig uit verschillende sectoren. Kortom, voor ieder wat wils. De organisaties die aanwezig waren zijn: de Provincie Zuid-Holland, Public Matters, New Public en Coca Cola. De diversiteit van de organisaties zorgde voor een leuke sfeer met interessante discussies.



Allejaarsdagen

Vrijdag 29 april vertrokken we met de B.I.L. richting het zuiden van het land, om precies te zijn Gemert, voor een weekendje weg. De commissie had een aantal leuke activiteiten voor ons in petto. We begonnen vrijdagavond met een zelfgemaakte pasta en daarna begon de traditionele 'AJD-cantus'. De volgende dag vertrokken we richting 's Hertogenbosch om de dag te spenderen in het zwembad van Sportiom. Diezelfde avond zijn we naar club Time-Out gegaan.



Dies week

In de Dies week vonden de volgende activiteiten plaats:

- Maandag 9 mei: De B.I.L. woont de televisieopnames van Pauw bij. Na een rondleiding door het indrukwekkende pand in Amsterdam mogen wij deel uitmaken van de uitzending. De rondleiding gaat langs de studio's, maar ook langs de achterkamertjes waar al de opnames gereguleerd worden
- Dinsdag 10 mei: In de middag vindt er een formele activiteit plaats in samenwerking met Factor50. Dit is een organisatie die organisaties helpen om de veiligheid van hun informatie op het juiste niveau te brengen en te behouden. Zij gaven een lezing over 'big data' en de maatschappelijke ontwikkelingen omtrent privacy.
- Dinsdag 10 mei: In de avond vond het jaarlijkse Dies feest plaats in de Rootz. De exploitatie commissie heeft hard zijn best gedaan om een topfeest neer te zetten. Hier werd er tot in de laatste uurtjes gedanst en meegezongen met foute B.I.L. hitjes.
- Woensdag 11 mei: Op woensdag vond de jaarlijkse befaamde Van Braam lezing plaats. Wij waren vereerd om Alexander Rinnooy Kan (ex-voorzitter van de Sociaal-Economische Raad) en Rob Bertholee (directeur-generaal van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten) te mogen ontvangen. Beide sprekers vertelden een interessant verhaal over hun ervaringen en kennis.
- Donderdag 12 mei: Wij begonnen rond 18:00 uur met een heerlijk diner in Scheveningen. Vervolgens gingen we door naar strandrestaurant Werelds, waar het B.I.L. gala plaatsvond. De avond was zeer geslaagd met mooie kledij en goed gezelschap.

Inhousedag Provincie Zuid-Holland

Op 17 mei vond de Inhousedag naar de Provincie Zuid-Holland plaats. Oud B.I.L.-lers Roel van der Weij en Felix Netten verzorgden een hele dag vol met verscheidene activiteiten. We begonnen met een presentatie over de taken van de Provincie en wat de dagelijkse werkzaamheden zijn. Vervolgens gingen we aan de slag met het 'SafeCitySpel'. Dit spel had als doel om binnen een geografisch gebied de waarde van de ruimtelijke ordening te maximaliseren met behoud van een basisniveau externe veiligheid. Dit was een leerzame ervaring. Daarna kregen we nog een korte presentatie over de stage- en werkmogelijkheden binnen de Provincie Zuid-Holland en tot slot werd er afgesloten met een borrel.

Lange reis New York

Op 27 mei vertrok de B.I.L. naar New York. Na een lange reis via Istanbul kwamen we een kleine dag later aan op het JFK airport. Vervolgens liepen we naar ons hostel in hartje Brooklyn om daar onze spullen uit te pakken en rustig te settelen. De commissie had interessante excursies geregeld, waaronder de volgende: Memorial Day op governance island, een wedstrijd van de New York Mets, een excursie naar de New York Fire Department, Columbia University, Mayor's office of Immigrant Affairs, United Nations Mine Action Service, de Duitse permanente vertegenwoordiging van de VN, Public Advocate en nog veel meer!

Corruptie in de sportwereld

Door: Lieuwe van Slooten

Als je aan sport denkt dan denk je aan winnen en verliezen, mentaliteit en rivaliteit, respect en sportiviteit, maar tegenwoordig ook aan corruptie en integriteit. De gevoelswaarde van sport is de laatste jaren flink veranderd. Diverse schandalen en onthullingen hebben een negatieve lading gegeven aan iets dat iedereen als positief ervaart. Ook binnen de sportwereld is er corruptie, helaas.

Als we gaan inzoomen op verschillende sporten, dan steekt voetbal er op het gebied van corruptie bovenuit. Op het allerhoogste niveau zijn steekpenningen en omkopen geen gekke gewoonte. Sepp Blatter. Je zou een heel boek aan schandalen over hem vol kunnen schrijven, maar we laten het bij een voorbeeld. De lotingen van de grote voetbaltoernooien gebeuren traditioneel met balletjes. Uit het balletje komt een naam en die zegt wie bij elkaar in de poule zit. Met die balletjes is gesjoemeld. Zo zijn sommige zwaarder of lichter gemaakt zijn. En Blatter zelf, die gaf dit gewoon toe.

Nog een ander voorbeeld dan. Matchfixing. Het beïnvloeden van wedstrijden door bijvoorbeeld een scheidsrechter of laatste man om te kopen. Bij meerdere wedstrijden is bewezen dat deze vooraf 'gefixt' zijn. In Nederland lopen nog een aantal onderzoeken naar dit fenomeen, maar het is hoogstwaarschijnlijk dat dit ook in Nederland gebeurt.

Dat voetbal zo gevoelig is voor corruptie is het gevolg van de populariteit van de sport. Tegenwoordig kan je namelijk overal op inzetten. Het aantal doelpunten, het aantal gele of rode kaarten, en zelfs het aantal hoekschoppen.



Je kan het je zo gek nog niet bedenken. Het maakt een wedstrijd spannender, je hoopt nu niet alleen dat er gescoord wordt, maar ook dat de bal uit rolt zodat er weer een hoekschop kan worden genoteerd. Nadeel is dat de sport zodoende ook veel gevoeliger voor corruptie wordt.

“Sepp Blatter: je zou een heel boek aan schandalen over hem vol kunnen schrijven.”

Dan naar een andere grote, maar iets minder populaire sport. Wielrennen. In tegenstelling tot voetballers gebruiken wielrenners meer doping. En dat is bij deze sport juist het probleem. Op het hoogste niveau, de UCI, werd weggekeken van dopingzondaars. Het bekendste voorbeeld is Lance Armstrong die een aantal donaties had gedaan aan de UCI om een oogje dicht te knijpen. Geen grap, het staat in een dopingrapport van de UCI uit 2015. Zelfs bij een sport als wielrennen is er dus sprake van corruptie. En ook hier lijkt geld de belangrijkste oorzaak.

In de ideale wereld is er geen corruptie. Nu zal dit waarschijnlijk onmogelijk zijn, maar een poging doen corruptie zo veel mogelijk te voorkomen is het minste dat je kan doen. De vraag is alleen hoe. Neem een organisatie als de FIFA. Hoogleraar Duits-Nederlandse betrekkingen Axel Hoogendoorn is er pessimistisch over: “Het trieste is dat er geen controle op de FIFA is. De voetbalbond staat in principe boven de wet. Het is een volstrekt gesloten organisatie met eigen regelgeving en alleen een tadeloze interne controle. Ervaring leert dat dit soort systemen corruptie en fraude in de hand werken.” Dat zei hij onlangs tegen Duitslandnieuws. Het vervangen van corrupte FIFA bestuurders heeft volgens hem ook geen zin. “Een dergelijk systeem verander je niet door het verwisselen van een aantal poppetjes. En vooral niet als de poppetjes zelf al besmet zijn. ‘De koning is dood, lang leve de koning.’” Omdat de grote sportbonden dus veel op zichzelf staande organisaties zijn, is er geen controle zoals we die wel kennen bij het principe van een rechtstaat. Een systeem van toezicht en compliance kennen ze niet.

“Het zijn vooral de bestuurders van de sportorganisatie die fout zijn.”

Volgens Willem Vissers, columnist bij de Volkskrant, zijn het vooral de bestuurders van de organisaties die fout zijn: “Hoe kijken we trouwens naar sportbestuurders? Toch vooral als louche figuren die elkaar baantjes toeschuiven en toernooien verdelen.

Opvallend veel bestuurders zijn betrokken bij bedrog. Hun macht is te groot. Ze blijken eenvoudig te manipuleren. De macht van bestuurders inperken, bij het toewijzen van toernooien bijvoorbeeld, zou een stap zijn in de goede richting.”

Hij vat het als volgt samen: “De sport snakt naar frisse, schone winnaars, naar bestuurders met hart voor sport, niet voor hun portemonnee. De sportwereld krijgt in 2016 alle kans zich te profileren met talloze grote evenementen. In zekere zin kan alleen de sport zelf de sport redden.”



Interview: Het werken bij een intelligence service

Door: Marloes Pollemans

Marloes Pollemans is 24 jaar oud en werkzaam bij de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU). Zij heeft haar Master in Crisis and Security Management afeground en is daarna aan de slag gegaan als junior beleidsadviseur bij FIU-Nederland.

Wat doet de FIU-Nederland?

De FIU-Nederland is op basis van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) de organisatie waar diverse meldplichtige instellingen ongebruikelijke transacties dienen te melden. Met haar analyses van gemelde ongebruikelijke transacties legt de FIU-Nederland transacties en geldstromen bloot die te relateren zijn aan witwassen, financiering van terrorisme of onderliggende misdrijven. Nadat transacties verdacht zijn verklaard door het hoofd van de FIU-Nederland worden deze ter beschikking gesteld aan diverse handhavings- en opsporingsdiensten. Dan kunnen zij die weer gebruiken in onderzoeken. FIU-Nederland is de enige instelling waar meldplichtige instellingen meldingen kunnen maken en ze zijn hier verplicht toe. Meldplichtige instellingen kunnen groot banken zijn, maar bijvoorbeeld ook een autohandelaar of een notaris zijn. De meldplichtige instellingen kunnen objectief en subjectief melden. De objectieve indicatoren zijn in de Wwft opgenomen. De subjectieve meldingen worden door de meldplichtige instelling zelf aangeleverd.

Wat is een voorbeeld van verdachte financiële transactie?

Als wij bijvoorbeeld zien dat elke maand via een bepaalde stichting 100 euro naar Syrië wordt overgemaakt en we weten dat die stichting de jihad sponsort, dan kan de transactie verdacht verklaard worden. Hier gaat een groot onderzoek aan vooraf. Verschillende gegevens worden geraadpleegd.

We hebben een grote dataset kunnen analyseren om te kijken of de transactie klopt. Op basis daarvan bepalen we of een transactie ongebruikelijk of verdacht is. Het hoofd van de FIU-Nederland verklaart uiteindelijk een transactie verdacht.

Wat doet u zelf?

Ik analyseer niet de transacties. Dat doen mensen met een opsporingsachtergrond. Ik ben als junior beleidsadviseur medeverantwoordelijke voor de governance structuren omtrent de verschillende samenwerkingsverbanden waarbij de FIU-Nederland betrokken is. Daarbij zorgen wij dat de spelregels tussen de verschillende partners helder zijn.

En zo komt dus ook die bestuurlijke achtergrond terug?

Ja klopt. De beleidsafdeling zorgt ook dat contact met de ministeries worden onderhouden en op deze manier ondersteunen wij de operatie binnen de FIU-Nederland.. Ik zorg dat beleidstukken geschreven zijn en dat voorbesprekingen geregeld worden. Ik heb bijvoorbeeld voor een internationaal project gezorgd dat de spelregels er zijn. Dus eigenlijk zorgen we voor de verbinding tussen de stakeholders waar de FIU mee te maken heeft.

Heeft de FIU-Nederland zicht op corruptieschandalen?

De FIU-Nederland heeft in 2015 verkennend onderzoek verricht naar de (on)mogelijkheden omkoping te detecteren in gemelde transactie-informatie. Daarbij is in het bijzonder ingegaan op omkoping van buitenlandse ambtenaren. Waar bij binnenlandse ambtelijke omkoping nog een financieel spoor rond de betreffende ambtenaar kan worden nagegaan, is dat bij buitenlandse omkoping nauwelijks mogelijk, omdat de financiële handel en wandel van de buitenlandse ambtenaar zich nagenoeg volledig aan het zicht van de Nederlandse FIU en opsporingsdiensten onttrekt. In 2016 wordt verder onderzocht wat de mogelijkheden van de FIU-Nederland zijn om corruptie tegen te gaan.

Corruptie in Brazilië

Door: Sandra Korstjens

Sandra Korstjens, B.I.L.-alumnus is freelance multimedia journalist en werkt vanaf 2013 als Latijns-Amerika correspondent voor RTL Nieuws. Zij deed onder meer verslag van het WK voetbal en de Olympische Spelen. Voor deze editie van de BB vroegen wij haar een stuk te schrijven over hoe zij corruptie ervaart in een land wat zeker niet vrij is van corruptieschandalen, het land waar zij sinds 2012 woont: Brazilië.

Het is op z'n zachtst gezegd een onstuimig jaar in de Braziliaanse politiek. President Dilma Rousseff staat op het moment van schrijven op non-actief, oud-president Lula wordt mogelijk vervolgd voor belemmering van de rechtsgang en tientallen andere politici en zakenmannen zijn al opgepakt in verband met een langlopend onderzoek naar corruptie rondom het staatsoliebedrijf Petrobras.

Als het gaat over corruptie is Latijns-Amerika in de ogen van veel Nederlanders niet bepaald een lichtend voorbeeld. Niet zo gek natuurlijk als je de corruptie-index van Transparency International bekijkt, want daaruit blijkt dat de meeste landen hier in de regio niet zo goed scoren op dit vlak. Ook Brazilië is daarop geen uitzondering met de 76e plaats op de lijst. Ter vergelijking, Nederland staat op plek 5.

Toch moet je je niet voorstellen dat je hier sneller door een ambtenaar wordt geholpen door hem wat geld toe te schuiven. Vooral als je geen eigen bedrijf hebt, zal je hier niet zo snel mee in aanraking komen.

Meestal is corruptie hier een stuk 'subtieler'. Zo moest ik voor mijn persaccreditatie voor de Olympische Spelen opeens een gezondheidsverklaring inleveren. Die 'toevallig' natuurlijk alleen voor 15 dollar door een specifiek bedrijf werd verzorgd.

Het zijn precies dit soort deals en vriendjespolitiek waar het helaas van barst in Brazilië. Tenminste, dat blijkt wel uit alle informatie die nu bekend wordt door de zogenoemde 'Operatie Wasstraat'. Het onderzoek naar de corruptie bij het staatsoliebedrijf Petrobras breidt zich als een olievlek uit. Het lijkt soms wel alsof bijna iedereen in de Braziliaanse politiek bij dit schandaal betrokken is.

Doordat de corruptieschandalen zo het nieuws beheersen hier, kun je al snel het idee krijgen dat het steeds erger wordt. Maar daar ben ik het niet mee eens. Dat we te horen krijgen over alle vuile afspraken is juist fantastisch. Dat betekent dat er eindelijk iets aan wordt gedaan.

Maar of Brazilië echt aan het veranderen is, dat moet nog wel blijken. Tot op zekere hoogte zit corruptie namelijk gewoon ingebakken in de cultuur. Dat heeft volgens mij niet zozeer met het karakter van de Braziliaan te maken, maar meer met het verpeste systeem hier.

Vaak zijn er zoveel regels en is er zoveel bureaucratie, dat iedereen er alles aan zal doen om daar onderuit te komen. Je zou zelfs kunnen zeggen dat de corruptie is geïnstitutionaliseerd. Als je namelijk iets bureaucratisch snel en efficiënt wilt regelen, dan kun je een zogeheten despachante inhuren. Een mannetje die tegen betaling alles voor je regelt. Hoe hij dat precies doet, dat hoef jij natuurlijk niet te weten.

Maar als het systeem gewoon goed zou functioneren hier, dan zou zo'n despachante natuurlijk helemaal geen werk hebben. Zelf heb ik er gelukkig nog nooit één nodig gehad. Maar zeg nooit nooit. Want na tientallen verloren uren aan balies of met nutteloze klantenservicemedewerkers, is er soms maar één oplossing om aan alle ellende te ontsnappen: betalen.

Het alumni lidmaatschap

Door: Suzanne Edelkamp

Bij de B.I.L. wordt er veel waarde gehecht aan het contact met onze alumni. Daarom worden alumnileden van de B.I.L. op de hoogte gehouden van de actualiteiten binnen de vereniging door middel van een eigen Extern magazine. Daarnaast worden er jaarlijks meerdere activiteiten georganiseerd zoals de bedrijvendag en het masteralumni-diner. Een modern alumni-bestand maakt ook gebruik van sociale media. Als Alumnus kunt u toetreden tot onze Linked-in en onze Facebookpagina zodat u ook op de hoogte blijft van de werkzaamheden van voormalige studiegenoten. Dit allemaal om ervoor te zorgen dat het contact met de vereniging, Alumni en huidige leden zo goed mogelijke behouden blijft.

Aanmelden kan via secretaris@bilboard.nl.

Vrienden van de B.I.L.

De B.I.L. komt dit jaar met een nieuw initiatief, namelijk de 'Vrienden van de B.I.L.' (VvB). Naast informele activiteiten hechten wij veel waarde aan de carrière en ontwikkeling van onze leden. Om dit waar te maken kunnen wij wat hulp gebruiken. Bij de B.I.L. is er nagedacht over een manier om dit te combineren met het betrekken van oud-leden, alumni, oud-bestuursleden, partners en ook alle andere mensen die de B.I.L. een warm hart toedragen. Hiervoor is 'Vrienden van de B.I.L.' opgericht. De bedoeling van VvB is dat mensen die graag betrokken willen worden eenmalig of jaarlijks een financiële bijdrage kunnen leveren en dat er aan het eind van het jaar een borrel wordt gegeven voor de Vrienden van de B.I.L. met een presentatie over wat er met de inkomsten is gedaan.

Bent u al enthousiast of heeft u vragen, stuur dan gerust een mail naar extern@bilboard.nl.



VERBETERING VAN GEZONDHEIDSZORG ORGANISATIES
INTERIM-MANAGEMENT EN ADVISERING
www.huurman-consult.eu
janhuurman@huurmanconsult.eu
06-53406676
HURMAN consult bv
verbetering van gezondheidszorgorganisaties
SINDS 1988

Stuudnest couchsurfing

Laat een student uit een andere stad of land logeren in jouw studentenkamer!

"We sleep cheap"



1. Biedt een logeerplek aan op Studnest.com



2. Geef de beschikbaarheid van jouw nest aan.



3. Verzorg eventueel een ontbijtje of een biertje.



4. Vraag een bijdrage voor je gastvrijheid.



ONLINE SHOPPEN VOOR HET GOEDE DOEL!

B.I.L. & SPONZ.NL

Shop nu via Sponz.nl en verdien geld voor de verenigingskas van de B.I.L.
"Shop until your drop"

Social shopping volgens **Sponz.ne**



1. Selecteer op sponz.nl je sponsordoel (bijv. sportvereniging, hobbyclub of goed doel)



2. Selecteer je webwinkel en bestel daar wat je wilt aanschaffen



3. Reken af in de webshop en vergeet de sponz.nl kortingscode niet



4. Ontvang je bestelling en je sponsordoel ontvangt een deel van de provisie van sponz.nl

Sponz.ne daar wordt iedereen beter van!



spize

ASIAN BISTRO | FOOD & DRINKS



Beleef de pure Thaise keuken in
een uniek en eigentijds interieur

Stel zelf uw 3 gangen diner samen
voor een vaste prijs van € 23,50

Spui 185 | 070 365 28 27 | www.spize.nl

(150 meter naast Pathé Spuimarkt tegenover Dr. Anton Philipszaal)